СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про вищу освіту» : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
2. Ничкало Н. Г. Професійна освіта в умовах глобалізації : монографія. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. 384 с.
3. Биков В. Ю. Інноваційні технології в освіті : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
4. Міністерство енергетики України. Аналітичні матеріали щодо розвитку енергетичної галузі. URL: https://mev.gov.ua
5. IEA (International Energy Agency). Energy Education and Training Systems. URL: https://www.iea.org

ЗАГРЕБЕЛЬНА Наталія
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри загальних дисциплін та інформаційних технологій
Київського аграрного університету
Національної академії аграрних наук України

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МОНІТОРИНГУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ У ЗВО

Сучасна парадигма моніторингу в системі забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти виходить далеко за межі традиційного адміністрування та стає базовим інструментом стратегічного менеджменту закладу. Етимологічне коріння цього поняття, що походить від латинського (нагадує, наглядає, зберігає) означає процедура систематичного збирання даних про важливі аспекти на міжнародному, загальнодержавному, регіональному чи локальному рівнях; система збору, обробки, зберігання та поширення даних про освітню систему або окремі її елементи [1, с.15]; підкреслює його місію як гаранта стабільності та неухильного дотримання встановлених орієнтирів. У межах науково-практичної дискусії моніторинг розглядається не просто як інструмент фіксації результатів навчання, а як цілісна інтелектуальна система, що охоплює безперервний збір та глибоку аналітичну обробку даних на локальному та загальнодержавному рівнях. Важливою складовою цієї системи є превентивна функція, яка дозволяє виявляти потенційні ризики зниження якості ще до того, як вони стануть критичними для освітнього процесу, що забезпечує сталість освітньої екосистеми.

Історичне становлення цієї методології, започатковане ще у тридцятих роках минулого століття працями Р. Тайлера, сьогодні набуває в Україні особливої актуальності через необхідність прискореної адаптації до європейського освітнього простору. Для вітчизняних закладів освіти моніторинг забезпечення якості є відносно новим явищем, яке вимагає не лише теоретичного переосмислення, а й міцної нормативно-правової підтримки. Це передбачає формування такої управлінської культури, де кожне рішення базується на об’єктивних показниках та прозорих процедурах вимірювання навчальних досягнень здобувачів. Особливий акцент ставиться на впровадженні інструментарію внутрішнього та зовнішнього самообстеження, що дозволяє

закладам освіти самостійно оцінювати ефективність власних освітніх програм та вчасно реагувати на глобальні виклики цифрової трансформації.

Розглядаючи процес формування майбутніх фахівців, варто зауважити, що моніторинг відіграє роль чутливого індикатора освітнього середовища, який засвідчує рівень гармонізації знань випускника з потребами сучасної держави. Якість освіти, за визначенням дослідників, зокрема Т.О. Лукіної, О.І. Ляшенко, постає як збалансований стан, що відповідає затвердженим стандартам і водночас гнучко реагує на потреби особистості [2, с. 48]. Оскільки рівень підготовки фахівців є одним із ключових індикаторів якості життя за критеріями ООН, створення спеціалізованої системи збору та інтерпретації інформації всередині закладу стає обов'язковою умовою його конкурентоспроможності. При цьому об’єктом моніторингу виступають не лише знання, а й професійні компетентності, м’які навички та рівень академічної доброчесності всіх учасників процесу, що формує етичний фундамент сучасної вищої школи.

Освітній моніторинг дозволяє трансформувати масові педагогічні вимірювання у науково обґрунтовані прогнози, що дає змогу оперативно корегувати освітні програми та умови їх реалізації відповідно до запитів ринку праці. Такий підхід забезпечує перехід від епізодичного контролю до системного управління процесом поліпшення якості, де моніторинг стає джерелом великих даних для штучного інтелекту та аналітичних платформ. Це створює надійний фундамент для прийняття стратегічних рішень, спрямованих на підвищення ефективності функціонування закладу та забезпечення повної відповідності вітчизняних освітніх послуг високим критеріям країн-членів Європейського Союзу. Інтеграція цифрових технологій у цей процес дозволяє автоматизувати збір даних, забезпечуючи їхню валідність та можливість візуалізації результатів для широкого кола зацікавлених сторін від здобувачів освіти до потенційних роботодавців.

Особлива роль у цьому процесі належить зворотному зв’язку від стейкхолдерів, який інтегрується в моніторингові цикли для постійного оновлення змісту навчання. Це дозволяє закладу вищої освіти не лише реагувати на поточні зміни, а й працювати на випередження, формуючи стратегії розвитку людського капіталу. Таким чином, моніторинг стає платформою для конструктивного діалогу між академічною спільнотою та бізнесом, гарантуючи, що підготовка здобувачів освіти залишається релевантною в умовах стрімкого технологічного прогресу та соціально-економічних трансформацій. Завдяки такому підходу заклад вищої освіти перетворюється на саморегульовану систему, де якість є не просто метою, а невід’ємною характеристикою щоденної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Швардак М.В. Моніторинг якості освіти: конспекти лекцій для студентів денної та заочної форм навчання ОС «Магістр» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» (спеціалізація «Управління закладами освіти»). Мукачево: МДУ, 2020. С.15-16.

2. Лукіна Т.О., Ляшенко О.І., Булах І.Є., Мруга М.Р. Методика і технології оцінювання діяльності загальноосвітнього навчального закладу: посібник. Київ: Педагогічна думка, 2012. 160 с.